

ÎNCHEIERE

24 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Irina Rusalenco, reprezentată de avocatul Nicolae Daniuliuc,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Irina Rusalenco împotriva notarului public Rodica Semionova și Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău (succedat în drepturi de Instituția Publică „Agenția servicii publice”) cu privire la obligarea eliberării certificatului de moștenitor legal, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Irina Rusalenco și s-a menținut hotărârea din 20 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani,

c o n s t a t ă :

La 18 august 2016 Irina Rusalenco a depus cerere de chemare în judecată împotriva notarului public Rodica Semionova și Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău, prin care a solicitat obligarea notarului public Rodica Semionova să-i elibereze certificatul de moștenitor legal asupra întregii averi succesoriale rămase după decesul mamei sale, Zoia Fomusova, decedată la 6 februarie 2015, și anume, apartamentul nr. 25, cu suprafața de 48,3 m.p., amplasat pe str. Teodorovici, 17, mun. Chișinău, radierea din Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate al lui Alexandr Formusov asupra apartamentului nr. 25, cu suprafața de 48,3 m.p., amplasat pe str. Teodorovici, 17, mun. Chișinău, încasarea, în mod solidar, de la notarul Rodica Semionova și Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău a sumei de 30 000 lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral și a sumei de 10 000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la 16 iunie 2016 s-a adresat cu o cerere notarului Rodica Semionova, prin care a solicitat să-i elibereze certificat de moștenitor legal asupra întregii averi succesoriale, rămase după decesul mamei sale, Zoia Fomusova, decedată la 6 februarie 2015, și anume apartamentul nr. 25 cu suprafața totală de 48,3 m.p., amplasat pe str. Teodorovici, 17, mun. Chișinău.

La 30 iunie 2016 notarul Rodica Semionova a refuzat să-i elibereze certificatul de moștenitor, invocând că la acest apartament mai pretinde cineva conform instituției reprezentării.

La 7 iulie 2016 s-a adresat notarului Rodica Semionova cu cerere prealabilă, prin care a solicitat repetat eliberarea certificatului de moștenitor legal asupra întregii averi succesoriale rămase după decesul mamei sale, Zoia Fomusova, iar la 3 august 2016, ca răspuns la cererea prealabilă, a primit încă o dată o copie a scrisorii din 30 iunie 2016, fără semnătură și ștampilă.

Reclamanta a menționat că contractul de vânzare-cumpărare, transmitere-primire a apartamentului nr. 25 cu suprafața totală de 48,3 m.p., amplasat pe str. Teodorovici, 17, mun. Chișinău, a fost încheiat numai între Zoia Fomusova (mama reclamantei Irina Rusalenco) și Agenția Teritorială Chișinău a Ministerului privatizării și administrării proprietății de stat a Republicii Moldova la data de 29 august 1995, a fost autentificat notarial la 20 septembrie 1995 și înregistrat la biroul teritorial Chișinău de inventariere tehnică la data de 20 septembrie 1995.

Astfel, Irina Rusalenco consideră că unica proprietară a apartamentului a devenit Zoia Fomusova la 20 septembrie 1995.

A precizat că nu este clar din care considerente, la cererea cui și în temeiul căror acte Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău a înregistrat la data de 7 iulie 2003 dreptul de proprietate asupra apartamentului pe numele lui Alexandr Formusov, sau Alexandr Formusov, fiul Zoiei Fomusova și fratele reclamantei, a decedat la data de 5 august 1995, respectiv, nu a avut și nici nu putea să aibă calitatea de proprietar al acestui apartament la data de 20 septembrie 1995, când Zoia Fomusova a privatizat apartamentul și a devenit proprietara acestuia.

Reclamanta Irina Rusalenco a menționat că notarul Rodica Semionova a refuzat să-i elibereze certificatul de moștenitor legal asupra întregului apartament, invocând drept temei faptul că la acest apartament mai pretinde și Formusov Boris, fiul lui Formusov Alexandr, nepotul lui Fomusova Zoia, conform instituției reprezentării.

A reiterat că, deoarece Zoia Fomusova a devenit proprietara apartamentului nr. 25 amplasat pe str. Teodorovici, 17, mun. Chișinău la 20 septembrie 1995, după decesul lui Alexandr Formusov, ultimul nu a avut și nici nu putea să aibă calitatea de moștenitor al averii mamei sale Zoia Fomusova din motivul că era deja decedat, iar notarul Semionova Rodica nu a avut nici un drept să refuze reclamantei în eliberarea certificatului de moștenitor legal asupra întregului apartament, invocând ca temei instituția reprezentării.

Prin urmare, Irina Rusalenco a invocat că prin refuzul notarului Rodica Semionova de a-i elibera certificatul de moștenitor legal asupra întregului apartament i-a fost violat dreptul la proprietate, garantat de art. 1 al Primului Protocol adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, deoarece numai certificatul de moștenitor este unicul act care confirmă dreptul de proprietate și este unicul act administrativ care poate fi prezentat pentru înregistrarea dreptului de proprietate, cauzându-i astfel pagube materiale și morale.

Prin încheierea din 5 octombrie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, în temeiul art. 267 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată depusă de Irina Rusalenco împotriva Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău cu privire la radierea din Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, a fost scoasă de pe rol, din motiv că nu a fost respectată procedura de soluționare prealabilă a cauzei pe cale extrajudiciară. (f.d. 41, 43-45)

Prin decizia din 8 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins recursul declarat de Irina Rusalenco și s-a menținut încheierea din 5 octombrie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău. (f.d.55-59)

Prin hotărârea din 20 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, s-a respins ca fiind nefondată acțiunea înaintată de Irina Rusalenco.

În susținerea soluției date, cu referire la prevederile art. 1500 alin. (1), (3) și art. 1504 alin. (1) din Codul civil, prima instanță a reținut că, după decesul Zoiei Fomusova au rămas doi moștenitori legali de clasa I - fiica Irina Rusalenco și fiul Alexandr Fomusov. Dat fiind faptul că Alexandr Fomusov a decedat înaintea Zoiei Fomusova, Boris Fomusov, fiind fiul acestuia, culege moștenirea prin intermediul instituției reprezentării.

Instanța a conchis că patrimoniul succesoral rămas după decesul mamei reclamantei, Zoia Fomusova, decedată la 6 februarie 2015, nu include întreg apartamentul nr. 25 amplasat pe str. Teodorovici, 17, mun. Chișinău, ci doar ½ cotă-parte din dreptul de proprietate asupra apartamentului.

Astfel, instanța de fond a constatat că notarul Rodica Semionova a fost în imposibilitate de a elibera Irinei Rusalenco certificat de moștenitor, or aceasta a solicitat eliberarea certificatului de moștenitor legal asupra întregii averi succesoriale rămase după decesul mamei sale, Zoia Fomusova.

La 17 februarie 2017 Irina Rusalenco a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Irina Rusalenco și s-a menținut hotărârea din 20 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

La 17 iulie 2018, Irina Rusalenco, reprezentată de avocatul Nicolae Daniuliuc, a declarat recurs împotriva deciziei din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a exprimat dezacordul cu decizia contestată, invocând că instanța de apel a interpretat și a aplicat eronat normele de drept material.

Totodată a invocat că cererea de apel a fost examinată în lipsa apelantei Irina Rusalenco și a reprezentantului, avocatul Nicolae Daniiliuc.

A relatat că într-adevăr apartamentul nr. 25 amplasat pe str. Teodorovici, 17, mun. Chișinău a aparținut cu drept de proprietate Zoiei Fomusova (mama Irinei Rusalenco) și lui Alexandr Fomusov (fratele Irinei Rusalenco), ce se confirmă prin extrasul din Registrul bunurilor imobile din 16 august 2016 și prin hotărârea irevocabilă a judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 12 septembrie 2017. Ne mai fiind contestat acest fapt.

Alexandr Fomusov, cărui i-a aparținut cu drept de proprietate ½ cotă-parte din apartamentul nr. 25 amplasat pe str. Teodorovici, 17, mun. Chișinău, a decedat la data de 5 august 1995. După decesul lui Alexandr Fomusov unicul moștenitor legal de clasa I asupra ½ cotă-parte din apartament, a fost mama lui, Zoia Fomusova.

Zoia Fomusova a accepta succesiunea prin intrarea în posesia patrimoniului succesoral, conform prevederilor art. 1515 alin. (2) din Codul civil, ea a locuit permanent în apartamentul dat.

Alte declarații de acceptare a succesiunii nu au fost depuse.

Prin urmare, consideră că în situația dată nu poate fi aplicată instituția reprezentării din motivul că Zoia Fomusova a moștenit de la Alexandr Fomusov ½ cotă-parte din apartament și Boris Fomusov, nepotul Zoiei Fomusova, nu mai poate să mai moștenească ceva după decesul ei.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

La materialele dosarului lipsește dovada legală de recepționare a deciziei integrale de către recurent. Din aceste considerente, recursul depus la 17 iulie 2018 se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă, sau în

cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursul declarat de Irina Rusalenco, reprezentată de avocatul Nicolae Daniuliuc, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Irina Rusalenco, reprezentată de avocatul Nicolae Daniuliuc.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nina Vascan

Dumitru Mardari